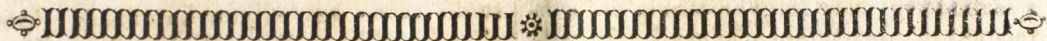

Erdélyi Híradó

Kedden, $\frac{3}{29}$ (Mártzius' 29-dikén) 1834

Nagybritannia—Frantziaország—Lengyelország—Hirdetések—Eladóház
Mértéktár, Híd-ik Köt. 193 -- 208 lap.

NAGYBRITANNIA

Russel Lordnak a' mártz. 1-sőjén előadott Reformálás-javallatjában, igen hasznos és szembe-tűnő, de még szívre-ható is volt ez a' hely: "Végre, azt fogják állítani, az aristocratiá' behatása és hatalma eltöröltetne úgy. Ha én (Russel L.) ellenkezőt hiszek; tehát én, azt az aristocratiát értem, mely magát a' néppel egybe-köti, az ő' szükségeit esmeri, terheiben osztózik, 's annak pallérozódása homlokán áll. Az olyan aristocratiának' mindég lessz behatása, a' mit neki tartozik is kívánni minden jó-gondolkodásu. De ha egy olyan aristocratiát gondolnak, mely nem él a' nép között, a' népet nem esmeri, a' népen semmit-sem törődik, rangos, érdem nélkül, Tisztviselő tálen-tom nélkül, penzios szolgálat nélkül; igen-is, akkor már meg kell vallanom, hogy az olyan aristocratiá' érzeménnyével semmi közöm. Minél-elébb elenyésszik az efféle aristocratiá' behatása, az ő'-hozta romlottságával együtt; annál-jobb a' Hazának.

*Hogy vesz k Angliában a' legújabb tudósításokat Varsóból, meg lehet ítélni a' Courier' következő tizkejéből; melynek közlését mi a' részre-nemhajlás' szoros-san megtartott törvényével, kötelességünk-tek tartjuk. Fájdalommal latjuk, úgy-mond, hogy a' mi' jovendölésünk Lengyelország-

felől, teljesedésbe láttzik menni; és ennek a' szerentsétlen nemzetnek semmi reménysége nem marad ezúttal a' szabadságra. Nem lehetett várni, hogy a' Lengyelek, egy rendbe-szedett kis sereg katonasággal, materiale nélkül, ennek megszerzése' eszköze nélkül, ellenséges nemzetekkel körül-vétetve, 's bent, árulás-tól lesegetve az Autokrata' kitanult seregének megállhassanak. Ha a' patriotai rom-ladékok egészen el fogtak nyomattatni, meg fogjuk hallani a' muszka hadsereg' Te-deumát, háláadó könyörgései fognak hang-zani a' templomokban a' beütés' győzö-delméért, és a' Tsászár' Agensei ismételni fogják a' blasphemiát, a' mellyel ők a' táborozás' kezdetén elő-léptettek. De a' vallásnak minden vakítása, a' diadalom-nak minden következése, szabad és be-tsületes embereknek a' szívekből más or-ságokban, nem fogják kiszorítani azt az útálatosságot, mellyet azok a' jobbággyá-tétel' győzödelme eránt éreznek. Ha a' lengyel felkelés le fogott paskoltatni, meg fogjuk talán látni a' bódoltatónál a' politika megbotsátásnak valami fajtáját, 's a' német Journálisták fel fognak beün-nket idézni az ő' humanitassa' ditsérésére. A' szabadság' lerontását, a' tulajdon' el-foglalását és az emberélet' megsemmisi-tését, tsupan-tsak mint fő-méltóság' tör-

vényes tettének következtetését nézik; egy-nehány igen kevésnek megkegyelmezní, és némely vérengző fenyegetések' elmellőzését, mint az egyedüluralkodó' jószágának bizonyosságát, ditsőítik, és minden Despoták és ezeknek satellesei által ditsértetik; kik, valamint ő, semmi más törvényt, akaratjokon és a' fegyver' hatalmán kívül, nem esmérnek: de, valamíg a' szabadság' lelke Nagybritannia és Frantziaország' nemzetében lélekzik, 50 millió nyelv fogja vádolni a' muszka uralkodást. Miért éltek a' Frantziák a' közbenjárás' jussával a' Belgák' kedvéért — egy nyughatatlan, örökké nyugtalankodó népért, melynek semmi követelése nem lehet más nemzetek' segedelmére — és egy nagylelkűderék nép' kedvéért semmit nem tettek, nem tudjuk. Félték-e a' Tzár' mérge' felserkentésétől, — vagy azt hitték, hogy a' Lengyelek egyedül is végbevihetik megszabadulásokokat? — Erőssen vétkeztetvén még itt az ág. Courier a' frantzia Ministeriumot, a' Despotismus' előkapaszkodó vesztét jövendőli.

A' Reformálás' plánuma olyan népszerűtetű (popularis) a' fővárosban (a' haza' belsőjéből, nem jöhetett még (mártz, 5) tudósítás effelől), hogy Hume Úr tegnap' este, az Alsóházban nyilván megvallotta, hogy még ő is, mint radicalis reformálás' követője, a' Ministerek' patriotismussát minden várakozásait meghaladónak látja. A' Király, tiszta szívéből ragaszkodik Ministereinek rendszabásaihoz; és már most bizonyos, hogy ő sokakat, kiknek szerentséjek van barátságával élni, felidézett, hogy a' bill mellett szózatoljanak, és hűségtelenek ne legyenek hozzá. — Így bánik egy Fejedelem az ő' szabad Angliájával, mely már most a' legszabadabb Képviselettel fog bírni az egész világon (kivéven az Egy. Statusokat, Északamérikában).

FRANTZLIAORSZÁG

A' France Nouvelle szerint, egynehány Journál hirdette vólt, hogy Soult Marsal elbotsáttatását kérte volna. A' Nouvelle erőssítheti, hogy kérdezősködvén őtől sok Gen. jelenlétében ezen környület felől, nemes erős szókkal ezt felelte: "Egy Hadminister, ki a' felvegyferkezett Európa előtt magát vissza-vonná, igen nagyon hasonló volna egy olyan katonához, ki az ellenség előtt szökött-el; én vóltam, úgymond' a' legutolsó 1814-ben, kiaz utolsó ágyút ellövettem: ha 'hát, 1831-ben ismét tüzelnének; reményelem, hogy én gyújtom ahhoz meg a' kanóztot, és szerentsésebb leszek mint Toulouse-nál.

Mártz. elején érkeztek Párisba Kniazevitz Gen.-Helytartó, a' lengyel legiók' híres vezére a' Dunánál, és Plater Lajos Senator. Mindenik rendkívülvaló Követ a' független Lengyelországtól. — Grzymala Albert, Státusreferendarius Úr is, kit Lengyelországban, sok üldöztetés-szenvedése miatt, szabadság' mártírjának neveztek, itt van egynehány nap-olta.

Itt is, mint Angliánál láttuk, lássuk a' Frantziák első indulatjokat, a' lengyel háború' hírére. A' National, mártz. 5-dikén: "Nints a' mi' belső politikánkban semmi, a' mi a' fontolót a' lengyel történetekkel egyenlőre nyomná. Tsak éről beszélnek most Párisban, a' beursen, a' játéknézőben, a' mulató-szobákban, mindenki a' mi' nemes barátink' sorsáról tudakozódik, és tele-torokkal kimondják gondolatjokat egy olyan gyáva ország-lószékről, mely teljességgel nem tudott valami-módon az ő' kedvéért közbenjárni. Nagygyönyörűséggel vették a' 19-20- és 21-dikei ütközeteket. Sok részét Párisnak kivilágosították, éppen azokat, a' mére a' Király a' tanátszázi bálba ment. — Ha a' ma megérkező tudósítások a' Lengyelországból jött tudósításokat meg-

bizonyították; az egész város ki lessz világoztatva. Sok millió ilyen métses, tsak egyet-se vér-lea' Lengyelek' ellenségéből.

Clauzel Gen. megérkezett Toulonba febr. 28-dikán, Algierből.

A' Journal des Debats - ban e' van : "Most balljuk (mártz. 3. este), hogy munkáson készülnek a' per' bevezetésével (instructio), a' Palais-Royal előtt tegnap-este megfogdosztott lázzasztók ellen. Az első törvényszéki (primae Instantiae) Tisztviselők, kik a' törvénybe-idéztetteket kiállgatták, fontos lett-dolgokat állapítottak volna meg (constater); ú. m., hogy a' megfogdosztott kézimunkások' nagyobb részénél, kik az ezt kiáltozó bokorhoz tartoztak — kenyeret, munkát vagy balált! — 20 -- 30 -- sőt 40 frankot is találtak a' 'sebjekben. Ol yanokat is fogtak-meg, a' kik pénzt osztottak-ki. Ma is (3-dikán) jóforma nagy tsoportozás volt a' Grévepiatzon, mesterlegényekből: de, semmi ellenséges szándékot nem mutattak. Az újságkivánók, még-többen voltak: de a' nemzeti gárda széjjel-oszlatta őket, és, esteli 6 órakor már egészen üres volt a' piatz.

A' Temps, mely egy tzikkejében, a' szünteleni össze-tsoportozások miatt, azt mondja, hogy a' mostani állása a' dolognak nem lehet tartós; 's következőleg, lehet gondolni, hogy az országlószék egy-néhány véghatározó ülések által, azon istentelenségnek, mely az egész társasági és törvényes rendet fenyegeti, végét szakasztja, — ugyanazon tzikkejében, sok többek között, így szóll: "Nekünk, Státus-emberek kellene a' dolgok' kórmány-nyára, nem pedig Professorok és Rhetorok, ha még-annál tündöklőbbek volnának is az ő' ékes beszédek. Nem Akadémia', hanem országlás' alkotásáról van szó!

A' Constitutionnel ezt mondja: "Egy igen fontos hivatali tudósításról beszélnek,

mellyet a' Hadminister terjesztett a' Király' elébe. Abból, láthatni, hogy a' Frantzia hadsereg az ő' 180,000 emberből álló teljes állapotjában, 12 seregbe, mindegyik 2 osztájból állva, fogna felosztódni. Ezek a' seregek három lineában osztódnak-el a' mi' feszes-földi (continentalis) határszéleinken, Bayonne-től-fogva Dünkerkenig (azaz, nem a' tengerparton). A' Fővezérek között nevezik: Gerard Marsalt, Clauzel, Lamarque és több Generálokat: Soult Marsal az északi seregeket vezérlelé.

A' Courrier így beszéll: "A' közfigyelmet a' külső ügyek bajok foglalták-el nagyobbára. Koránt-sem nyugtatja-meg a' publicumot az országlószék' kétséges állása 's a' bizodalom, melyet az engedéseken vásárolt békességben láttatik helyeztetni; sőt-inkább, tünődéseket szerez annak. Nem bihetjük, hogy, ha egy Státus egy másikkal békességben van, az, a' maga' határszélein, hatalmat adhatva fegyveres össze-rohanásoknak, melyek észre-vehetetlenül a' határszél által-hágyják, hogy a' háborút a' szomszéd országokba szállítsák. A' spanyol és piemonti össztsoportozást-sem hagyjuk mi helybe; vagy békesség legyen, vagy háború, egyenesen kell beszélni. A' Ministeriumnak, mely a' belé-nemavatkozást kimondotta, nints többé hatalmában attól elhajolni; Frantziaország, Európa eránt kötelezte az le magát; melyből többé ki nem vitzkolódhatik. — De el nem kell felejtetni, hogy Irland, Modena, Parma és Lengyelország, nintsen a' belé-nemavatkozás' esetében: mert mindenütt tsak az örökségi birt-okokkal élők elegyedtek azokba, nem pedig idegenek. Kétségekivül közelít az az idő, midőn Frantziaország és a' Ministerium maga is elfaradhatuak belé, Európa' sorsát Londonban, az utolsó Instantziában, Talleyrand Hg. előlülése a-

lazi határozatnai-meg. Sok szerentsétlen-
séget okozott már ez a' régi Congress' más-
sa, elhitette vólt az velünk a' békességet;
az alatt míg Frantziország ellen mindenütt
szövetségeket kötöttek, újj táborozásokra.

Az Alsókamarában Mauguin Úr is azt
állította, hogy a' londoni együtt-tanárs-
kozásnak, már a' tsupa kezdete is, a'
belé-nemavátkozás' principiumának meg-
tagadása vólt, mely által a' szent szö-
vetség, tsak-hogy más név alatt, feltá-
modt. A' részre-nemhajlás' systemáját is
tsak azért találták-fel a' Belgák' részére,
hogy Frantziaországnak, ne legyen meg-
támódó nyílása Európába, Straszburgon
kívül, és örökre el legyen rekesztve ha-
társzéleinek vissza-szerzésétől.

Elmúlt már fél-száz észtendeje, hogy
Európa' köz-politikája megváltozott. Az-
előtt, Páris és Béts vólt a' kompona' két
serpenyője; de miólta Burkusország, újj
Királyságában elő-vette magát, kivált'
pedig, miólta Muszkaország a' politikai
látterére feltűnt, a' két erő-kellőközép
Párisban és Péterváron van. Anglia, ki-
vül van a' systemán, mint őrálló, az
bizattatván reá, hogy a' dolgok' fekvése
ki ne fitzamodjon. A' német népség, igen
elaprózva, neutralizálja magát; nem oly'
fontosok még ők, mint majd egyszer
számot-tarthatnak reá. Ezen fekvésekben,
természeti haszonérdeklése Angliának,
hogy Frantziaország egyenesre nyom-
hassa a' komponát Muszkaország ellen.
Tsak, Angliáért magáért is erősnek kell
Frantziaországnak lenni, és a' maga' ha-
társzéleit vissza nyerni. Minden ember
által-látta vólt a' britanous Kabinét' hi-
báit. Muszkaország, nyomúl Lengyelor-
szágnak, és tartományt akar abból fa-
ragni, a' maga' megmérhetetlen birodal-
mához; 's Anglia, helybe-hadja veteke-
dője' (rivalissa') nagyobbodását, mely
ötet Indiákon szorítja, a' Bosphorusnál

és a' Közép tengeren fenyegeti, és min-
den észtenőben tovább nyomúl Európa'
nyúgotja-felé. Anglia, még Belgiumot is
Pétervár' behatása alá akarja adni.

Paris, mártz. 3. — Különös, hogy
a' rendetlenségek mindég Hétfőn, azaz
olyan napon esnek, mellyen tsak a' szor-
galmatosabb munkások dolgoznak; de
nagyobb 's egyszermind korhelebb és ré-
szeges részek henyélnék, és már a' so-
rompóknál megisszák magokat. A' teg-
napi hērósok között, valóban több vólt
részeg mint nem, 's a' kik éhelhalást ki-
abáltak, tele vólt a' 'sebje frankal.

A' Courrier Français, a' Lengyelek'
és Muszkák' viaškodassokról beszéllvén
febr. 21-dikéig, így végzi beszédét: "A'
dolgoknak ilyen állapotja mellett, nem
reménylhetui, hogy a' Lengyelek' vég-
szakasztó győzödelmet nyerjenek; min-
denütt kimutatják ők bátorságjuk' fel-
sőbbségét, minden hüvejnyi földet el-
tenséjjelek' bérével nedvesitenek ők; a'
kéttségbe-esés' kemény-nyakuságával ál-
lanak ők ellent, ditsősséggessé fogják ők
utólsó iparkodássokat tenni, és egy leg-
szebb szívzaggató látványt mutatni, a'
millyet tsak a' nap valaha süthetett, úgy-
mint, az egész nemzetét, mely magát,
hogy a' rahszolgaságot elkerülhesse, fel-
áldozza: hanem, sok ok van az attól-tar-
tásra, hogy az ő' ellent-állások, híjjá-
ba' lenne, és a' Muszkák' hosszas és fel-
számlálhatatlan áldozatok után, győzö-
delmeskednek. A' Muszkák és a' mi' ditsős-
séges atyánk-fijai a' Lengyelek' között,
így szóll a' National, borzasztó nagy kü-
lönbség van. El nem kell felejteni, hogy
mi is, 1814-ben, mindenütt győztünk,
valahol megfordúltunk, még is földet
vesztettünk; szünteleni megtámódással
lankasztottak-el bennünket, és Buona-
parte ezen szomorú mondással ment-el:
akarmit tegyünk bár; a' nyereség, elebb

vagy utóbb, a' Tsapatok' sokaságáé lessz.

Az Alsókamara' febr. 25-dikai ülésében, Lamarque Gen. a' többek közt: "A' két Kötés között, melyikét hagyják helybe a' Ministerek? — az 1814-diki? — Jól van; ez, a' 11-dik Tzikkejében, azt akarja, hogy Frantziaország erős és hatalmas legyen; a' régi Monarchia' hatalmszéleit adta az nekünk; sőt még birtok-nagyobbítást is ígért. — Vagy az 1815-diki? Ez, nyilvános megsértése a' mártzius' 25-dikei, minden Hatalmak által Bétsben elfogadott leköteleztetéseknek, birtokait egymásnak kezességjek alá venni, és a' máj. 30-dikai párisi Kötést saját egész épségében megtartani. Hijjába protestált XVIII-dik Lajos az 1815-diki Kötés ellen, mely töllünk Landau-t, Marienburgot, Philippevillet elrabolta; hijjába állott neki mellé a' muszka Követ, ki azt mondotta: — minthogy a' háború' fundamentoma a' párisi Kötés fenn-tartása volt; a' háború' végének, nem lehet ezen Kötés' megsértésének lenni. Más Hatalmak nyomták-elemezeket; s a' védbástyákat, mellyek fővárosunkat védelmezték, elbarátsolták töllünk, Hünningent-elseprették. Van hát ok, elég a' hadakozásra. De Ti békességet akarok; mi is azt akarunk, mi, kiket azzal vádolnak, hogy a' háborút sürgetjük; — mintha a' hajókádzó a' szélvész hívná, mely a' láttéren feléje vonúl; hanem, mi, beisülettél akarjuk azt, egy nagy nemzethez illőleg: mert az elmúltak, nem bilitsezhetik-meg a' jelenlétet, és ha bár a' hosszú 30-esztendei háborúnak vége van; még sints a' westphaliai békesség megkötve. Burkusországnak nem szabad — ezt parantsolja az ő' saját hátorsága, nem különben mint a' miénk — a' Nientől a' Mosel' forrásáig Kozák-katonautat hagyni. Olaszországnak, mellyet a' természet örök hóval választott-el Gal-

liától, nem szabad Lyon' kapujáig terjedni. Spanyolországnak, melynek a' szövetsége nekünk szükséges, a' mi' plánetánk' ösvényében kell mozogni, és megszűnni háborúban élni a' mi' intézeteinkel: különben, Frantziaország, mint minden nemzet, szünteleni szepegésben fekszik s kél, és epesztí magát. A' Hatalmak is békességet akarnak, azt mondjátok ti! Nem láttjátok-é, hogy a' tűz, mellyet ti gyújtottatok, terjed ő-körültök? Valjon engednek-é ők az őket üldöző principiumnak? Nem, — hartzolni akarnak ők az ellen, kell nekik akarni az ellen viaskodni: az ő' kinyilatkoztatások olyan egyenes mint az, a' mellyet az alkotó Gyűlésnek adtak, olyan bethűletes, a' millyet a' Cortes a' XVIII-dik Lajos' országlószékétől vett. — Király' Ministerei! az áldozat, a' mellyet a' békességnek viztek, tsak ellenségeink' hadi-plánumjaiknak szolgálnak. Demit tenének a' 15 esztendei elnyomattatás által tanult népek, ha a' mi' zászlóinkon az a' választott mondás volna, a' mellyet Canning, Anglia' Parleментjében kihirdetett, és a' mellyet mi, még-inkább kihirdethetjük mint-sem ő — a' szélveszeket feloldozni, mellyekkel az ő' ékesbeszéde a' világot fenyegette! . . . Vajha a' mi' Ministereink a' nyílt törvényes útba indúlának, mint illik egy nagy nemzethez; vajha saját erejekre támaszkodva, a' tsalfaságot útalnak, mely tsak gyávaságra vezet. Úgy kellett volna a' derék Lengyeleket jó következással segiteni, kik ezen pillantatban a' halálba borúlnak, mert a' mi' megszóllításunkra felelni, jónak tartották, midőn peldadadásunkat követték; akkor, megtanították volna a' világot ára is, hogy a' Vesuv nem egyedülvaló Vulkán, mely Olaszországban füstöl." (Azon pillantatban, midőn Lamarque Gen. a' tribune-

ből kilépett, vetettek-le a' Dámák a' galerie-ből egy babirkoszorút; melyet egy Belső-szolga = Huissier vett-fel).

A' Courrier Français azt mondja, hogy 700,000 nemzeti-gárdistát tennének mozgásba; kik háború' esetében, a' határ-széleken állanának, oly' szándékkal, hogy a' linea-regementek mind benyomúlhas-sanak az ellenség' földére. A' penziós Tisztek exerciroznák azokat.

LENGYELORSZÁG

A' varsói Journálokban, mártz. 2-dikéről, a' többek közt, ez isvan: "Egy muszka Tiszt, ki febr. 19-dikén fogságba esett, meghallván hogy ötet Varsóba viszik, szörnyen megijjedt. Kérdik tőlle ijedtségének az okát, 's ezt feleli: "A' mi' táborunkban mind azt hiszik, hogy Varsóban minden muszka-fogjot felmészárolnak. — A' nowa-wies-i tsatában, a' 3-dik Uhlanus reg. megtámodván egy muszka ágyúpadot, ezen Pattantyúsok' Tisztje Butowicz megsebesedvén, lebukott. Egy az Uhlanusok közül oda ugratván, megakartá azt ölni; de a' jelenvaló Tisztek nem engedték. A' muszka Oberstlieutenant, kihúzza az arany-erszénnyét, 's kínálja vele az Uhlanust. A' nagy-lelkű Uhlanus ezt feleli: nem aranyért verekedünk mi, hanem a' hazaért, 's nem vette-el az erszényt. A' várban van már Butowitz Ob. Lieut." Egy másik, Seroczyn-nál fogságba esett, újságkívánásból az országgyűlésbe ment. Vége lévén az ülésnek sok tagok barátságosan beszéltek vele, a' többek közt Niemcewicz Úr. Azt kérdegy tőlle, esmeri-e ezt az Urat? — az egész Muszkaország esmeri ötet, mint Kosciuskó' bajtársát és kísérőjét.

A' müncheni Politische Zeitung, mártz. 7-dikéről, azt erőssíti, hogy, libető-magános tudósítások szerint, Varsó, a' Musz-kák' kezébe esett volna már, feltételes alku által.

Berlin, mártz. 4. — Febr. 28-dika g szöllaanak a' Varsóból megérkezett Journálok: de a' mai levelek, nem érkeztek-el. A' legújabb Journálok, szöllaanak egy országos felkelés-edictumról a' legszorosabb formában, halálos-büntetés-fenyegetéssel. A' lengyel hadsereg a' Weichsel balmejjékén szedte magát össze a' város-nál. Hogy az ütközet 25-dikén kezdődött és 26-dikán foljt volna, a' miut itt mondja, nemvaló. — Az is volna még azon varsói Journálokban, a' mikétségkívül, ismét nemvaló, hogy a' Tsászár Jablonába érkezett volna, Mortemárt Hggel egygyütt, és hogy Öfge. Berlinbe menne.

A' hivatali jeggyel kibotsátott tudósítások között van, a' febr. 28-dikai varsói Journalban az itt következő, Koziennice-ből a' hónap' 24-dikén indúlt hadi tudósítása Dwernicki Generálnak, az országglószékhez: "Minthogy az ellenség' oszlopa Kreuz General' vezérlése alatt, mely Sandomir-Vajdaságot fenyegette, részszerént az én' parantsolatom alatt álló sereg által széjjel verettetett, 's a' maradvánnya tegnap' a' 'Sidók által az én' közelgetésemről vett tudósításra, a' Weichsel' jegén, melyet az ellenség' mezei táhora mellett, szüntelen hintettek szalmával és öntöztek vízzel, vissza-húzódott; tehát ez és Krakó-Vajdaság az által egészen felszabadúlt. E' szerént, rábíztam az Elölülőre Sandomirban, hogy minden módot vegyen elő a' lakosok' biztatására, hogy gabonát és mindennemű termést vigyenek a' varsói piacra, 's az országglás' magazinjait is felidéztem, hogy a' megparantsolt kézre - szolgáltatást sietve tegyék-meg.

Az Echo de la Pologne-ban, mártz. 1-sőjén e' van: "Egy hete már miolta Diebits a' mi' fővárosunk előtt megjelent. A' revolutio' kezdetétől-fogva, ezt a' mezőséget jeleltük mi ki, a' hol a' vég-

szakasztó véres kotzkák megvetetnek. Hazánkban 30 mérföldet járta ő be és sehohol-se merete a' szabad síkot megtartani, vagy a' mi' vitézeinket, ámbár ezeknél sokkal nagyobb számmal, végszakasztó viadallal megkínálni. Vissza-vonúlt ő, minnekutánna Vitézeink' bajonétjai, 10,000-nél több Muszkába mártották halálhozó hegyeiket. A' 430 ágyú, melyekkel a' Balkán' Héróssa a' Lengyeleket elijjeszteti vélte, híjjába' dörgöttek; eleget tettek azok, ha az ő' seregét teljes semmivétételől megmentik. Elvettünk már 16 ágyút, beszegeztünk 11-et, 31-gyet használhatatlanná tettünk, az alatt míg mi csak egyet veszítettünk-el, — ha ez mind való volna — mely egy motsárban el-sűjjedt, 's beszegeztük. A' mi' veszteségünk, holtakban, 1000, sebessünk 1200; midőn az ellenség, mindenregementben, melyeket tűzbe vitt, két tsapatból kényszerítettett egyet formálni. Több fekszik az ő' halottaiból a' harczmezőn 10,000-nél, sebessé is sok. Sokat fogjokká tettünk, kik között több nagy Tisztek vannak. Bizonyosan nem fogja Európa elhinni ezt a' ditsőséges kimenetelt; szá-nakozott volt már elkerülhetetlen vég-veszedelmünkön; hadl' örvendjen is 'hát már diadalmunkon. Soha-se reménylette az, hogy ez az arasznyi ország, melynek mintegy tsúfságúl, Lengyelország nevet hagytak, a' szörnyeteg északi kolossal szembe állhasson, azzal, mely azt (Európát) magát is fenyegette, félénk kabinétjét megreszkettette. Diebits, ez a' nagyon ditsőtett Diebits, hogy minket megijjesszen, azt kérdi Wylezynski Öbestertől: "esmernek-é engem a' Lengyelek?" most, mi következünk a' kérdéssel: "esméri-é ő a' Lengyeleket? — Az a' lelkesedés, mely a' mi' seregünket eltöltötte, túl van minden hitelen; szó, nem tudja azt lefesteni: mindenütt

látni a' mi' katonáinkat, a' hol a' betsület, a' hol a' haza kívánja; tsak az ütlekekhez szabva, melyeket az ellenségen ejtenek, számlálják ők az ellenség' számát. Mind-egyiknek egyforma jussa van a' halhatatlan ditsőségre, lehetetlen köztök az érdemet felosztani; — mind Hérós. Fegyver-i tettek, a' mijeinek semmi história' levelein nintsenek, esnek naponként szemeink előtt. Két reg. 6 ágyúval, a' rettenhetetlen Skrzynecki Gen. vezérlése alatt, 12 regement' megtámadását, melyeknél 26 ágyú volt, verte-vissza 12 teljes óráig.

Alig fogja az álmélkodó világ hinni, de, elenyészhetetlen emlék fog ez a' háború lenni, a' jövődő százesztendőőknek hírré adni, mit tehet a' fellelkesedés, mit a' haza- és szabadságszeretet. Számra-nézve, mi vagyunk a' gyengébbek; hanem, az igasságos dolog meghármaztatja a' mi' erőnket, — meghármasztja azt a' mi' akaratunk — győzni vagy meghalni, — és katonáink' eszmélődése — miért viaskodik, midőn tsak akaratlan műszereket lát maga előtt; — meghármaztatja azt a' lélek, mely minket által-tüzel, melyet a' bajonét' döfése le nem sújt, mint a' holt alakot. Hát az Istent semminek számlálnók, ki miértünk harizol? Ugy van, Isten van mivelünk, Isten tölti-meg a' mi' mejjünket emberfeletti erővel; ő' választott minket, hogy az esztendőszáznak állandó szabadságot nyissunk-fel, a' világ' szerentséjét bizonyos talpköveken erőssítsük-meg. Tsak, hadd küldje 'hát az Autocrata ellenünk tsordait; a' mi' földünkön mindég újjontan fel-álló seregekre akadnak ők: hadd okádja bár akarmikor ki az észak saját seregeit ellenünk; a' legutolsó rabszolgáig a' szabadságnak áldozzuk mi azokat. Nem nézünk mi ára vissza, mi-be kerül a' mi' nagy tárgyunk' elérése, nem

nyom ott a' magános, semmit, a' hol oly' nemes és nagy dolog van szóban. Hadd húlljanak a' magánosok; tsak a' nagy munka essen jól ki, — tsak Lengyelország végezhesse jó sorsát. Sobieski alatt, a' Kereszténységet mentette a' ki, a' lelkek' vallását a' halálos vágás alól, mely azt fenyegette: most, viaskodik az, a' — szabadságért, függetlenségért. Ezt is be fogja az takarni tudni saját védelmével.

Krakóból írják mártz. 10-dikéről. "Bizonyos magános tudósítások szerint, Diebits Gróf Hadmarsal, seregének nagyobb részével, útban van Pulawy-felé, a' hol hihetőleg által fog menni a' Weichselen. Helybe-haggya ezt a' varsói Status-Journál e' hónap' 7-dikéről: "A' Weichsel' jobb partján, Warsóhoz nem messze teljes tsendesség uralkodik. A' muszka főszállásról elküldődött Kiel Obester, mint szóváltó (parlementair) Modling várába, annak felkeresére: de ez a' felkérés füstbe-ment. Azt mondják, hogy a' Warsó mellett álló muszka katonaság' egy része Pulawyba fog menni. A' Diebits Gróf' főszállása Garwolinban van.

A' Lengyel Kurir mártz. 10-dikéről, jelenti Warsóból, hogy a' muszka tsászári főszállás az említett napon Zelechow-ban volna (Pulawy-felé). Ebből is kitettzhetik, hogy Varsó nem volt még a' Muszka' hatalma alatt; talán nem is lehet, veszedelmes viaskodás nélkül; ha a' burkus Staats-Zeitung szerint, mártz. 11-dikéről, egy, lengyel-slesiai határszélről mártz. 7-dikéről szőlő tudósítás szerint, a' védelemre alkalmas lakosok, a' Muszkák által még el nem foglalt részében Lengyelországnak, kéntelenek voltak a' hónap' 3-dikán megesküdni, hogy a' hazát a' legutolsó tsepp vérig akarják védelmezni. A' lengyel sereg' egy

része sochazew-en és Gombin-en által, Gostynin-ig nyúlt-el.

HIRDETÉS

Ezennel köz hírré tétetik, hogy ezen Erdélyi K. nagy Fejedelemségben Kötelelenden, Felső 'Sukon, és Felső Szoraton találtató Fiscalis Jöszágok, nem különben a' Kolosi Fiscalis Portzio (Economia) egy újjonnon rendelt közönséges Kotyavetye úttján a' többet Igérőnek 1831-dik esztendő május hónapja 1-ső napjától kezdődve, tizenöt egy más után következő esztendőkre április 14-kén 1831 a' Kološvári Királyi Fő Harmintzad Cancelláriáján reggeli 9 órakor haszon bérbe (arendába) ki fognak adattatni.

Mely Licitatio oly' hozzá adással tétetik köz hírré, hogy minden licitálni kívánó, meghatározott Bánat pénzrel mely a' ki kiáltandó kolosra nézve 2626 for. a' többi Jöszágokra nézve pedig 802 for. Conventios pénzbe való summáknak egy tizedje fog lenni, jelennyék meg az Licitatoria, mely Bánat pénz a' többieknek a' kotyavetye után tőstént, a' többet Igérőnek pedig a' kötelező Levél kelése, és a' Cautio le tétele után fog viszá adattatni, vagy pedig a' Cautio potlására fordittatni.

—O—

A' Szebeni K. Fő Harmintzad Irnokja Deibler Károly a' Bodzai Kir. Harmintzadnál Controllorisans Irnoknak neveztetett ki.

ELADÓ HÁZ.

Kološváron az egygyik legszebb útszán van egy, sőt ha kívántatik két ház egymás-mellett, eladó. Dítséretére, leginkább szolgálhat az, hogy a' szomszédjai jó emberek. Bővebb megvilágosítást adhat a' Hiradó' Kiadója.

— O —